

[Ellen Poulsen.]

og endelig for det tredje om den etiske indikation i tilfælde, hvor besvangeringen er fremkaldt ved en sædelighedsforbrydelse. Kommissionens 18 medlemmer gik desuden ind for en social indikation, nemlig hvor faren for en varig og betydelig forringelse af kvindens personlige, familiære eller samfundsmæssige stilling var tilstede, og når denne fare ikke kunne afværges på anden måde. Det nittende medlem af kommissionen, det daværende medlem af dette høje ting fru Inger Gautier Schmit, gik imod den sociale indikation, og det blev hendes standpunkt, der sejrede efter hendes stærke, kloge og vægtige indlæg i debatten.

I den sidst nedsatte kommission har problemet om social indikation igen været i forgrunden. I betænkningen tilkendegiver et flertal, at man ikke ønsker at gå ind for social indikation, men finder det nødvendigt med en ændring af lovens § 1 om medicinsk indikation, en ændring, der dog for os andre at se i nogen grad tangerer en social indikation. Og hvorfor? Som begrundelse fremføres, at lovbestemmelsen om medicinsk indikation har været fortolket forskelligt af lægerne, og at man ved særlig fortolkning af lovens ord allerede har haft store muligheder for at anvende social indikation. Jeg beder om lov til et citat. Vi fik netop i går her i folketinget omdelt et særtryk af „Ugeskrift for Læger“ med en artikel om disse ting af reservelæge Landgreen Jensen, og han siger heri, at ca. 1 000 af de årlige tilfælde af svangerskabsafbrydelse rettelig henhører under svangerskabslovens ordlyd, medens de øvrige 3 000 — 4 000 tilfælde, som rettelig henhører under en social-medicinsk-humanitær velfærdsparagraf, kunstigt er ført ind under svangerskabslovens rammer. Han siger videre:

„Hovedansvaret for den udvikling, som sagen således har fået, ligger så ganske afgjort hos mødrehjælpen, hvor man efterhånden har sat en norm for, hvor meget kvinder kan tåle af belastning af vanskeligheder i ægteskabelig, økonomisk og social henseende, medtagende børneantal, selverhverv og mindre, men generende legemlige skavanker eller arvelighedsbetingede faktorer. Denne norm er sat således, at et meget stort antal kvinder opfylder betingelserne. Om disse be-

tingelser er korrekte, er det samfundets opgave at interessere sig for.“

I bemærkningerne til lovforslaget fremhæver justitsministeren, at en klargørelse af indikationen i selve loven i forbindelse med en centralisering af skønnet over, om indikationen er tilstede, skulle give mulighed for en mere ensartet praksis med mindre risiko for fejlagnoser, og denne klargørelse mener man så at have fået med denne ændring, som man har sat ind i lovforslagets § 1, stk. 1, nr. 1:

„Ved bedømmelsen af denne fare“,
altså for kvindens liv og helbred,

„kommer ikke alene fysisk eller psykisk sygdom i betragtning, men der skal også på grundlag af en vurdering af samtlige omstændigheder, herunder de forhold, hvorunder kvinden må leve, tages hensyn til tilstedeværende eller truende fysiske eller psykiske svækkelsestilstande.“

Det forekommer mig, at denne tilføjelse ikke alene er meget snørklet i sin ordlyd, men, hvad der er mere betænkeligt, rummer så mange muligheder, at det grundlag for en mere ensartet bedømmelse og en fastere regel for svangerskabsafbrydelse efter denne regel, som man ville opnå, tværtimod er blevet langt mere udflydende.

Nu står man altså overfor dette, at ministeren går imod en social indikation eller en velfærdsindikation, som professor Helweg kalder det. Kommissionens flertal går imod en lignende indikation. Mener ministeren da ikke, at lovens § 1 nu åbner tydelig adgang til anvendelse af social indikation?

Ved at læse folketingets forhandlinger, da loven i 1936 var til debat, ser man, at det netop var dette spørgsmål, der fremkaldte den stærke reaktion. Mit partis ordfører, fru Inger Gautier Schmit, udtalte i debatten overfor den daværende justitsminister — det findes i folketingstidende 1936—37, sp. 1206:

„Jeg beklager, at ministeren ikke har fulgt sit hjertes tilskyndelse“,
og hun fortsætter,

„idet jeg gør mig skjulte tanker om, at ministeren egentlig i sit inderste sympatiserer med dette ganske korte og klare forslag, der afviser de sociale indikationer.“
Jeg kunne fristes til at bruge den samme beklagelse overfor den nuværende højtærede minister. Af ministerens fremsættel-